

GROOT-KEMPISCHE CULTUURDAGEN,
Vlaams-Nederlandse ontmoetingsdagen die van
1947 tot 1971 jaarlijks in Hilvarenbeek (Noord-Bra-
bant) gehouden werden.

De Groot-Kempische Cultuurdagen ontstonden in de abdij van Postel, waar in 1946 op een vergadering van de Vereniging van Kempische Schrijvers Johannes Meuwese, burgemeester van Hilvarenbeek, de schrijver Jan Naaykens en drs. Petrus Mutsaers, secretaris van Brabantia Nostra, aanwezig waren. Zij stelden voor jaarlijks, in een feestelijke omlijsting, in Hilvarenbeek zoveel mogelijk Vlamingen en Nederlanders bijeen te brengen, om in een ongedwongen sfeer de bevolkingsgroepen aan weerszijden van de grens dichterbij elkaar te brengen. De Groot-Kempische Cultuurdagen werden in 1947 voor het eerst gehouden en hielden tot en met 1971 stand. Zij voltrokken zich nagenoeg steeds volgens een vast stramien: inleidingen over onderwerpen van gemeenschappelijk belang, die door sprekers uit beide landen werden belicht en waarover officieel, maar nog meer niet-officieel werd gediscussieerd. De omlijsting bestond uit concerten, volksdansen, balletuitvoeringen, taptoes, wagenspelen en toneelspelen. Aan die evenementen werd steeds door groepen zowel uit Nederland als uit Vlaanderen deelgenomen. Ook de tentoonstellingen (onder andere Kunstschaten uit Kempische abdijen) waren meestal bilateraal.

Het karakter van de cultuurdagen was aanvankelijk Brabants en katholiek. De emancipatie van Midden-Nederland en de bijzondere rol die de provincies Brabant daarin konden vervullen, werden veelvuldig door sprekers belicht. Zo was in 1952 als thema gekozen: "Brabant, het hart van de Nederlanden", en in 1953: "De kansen van Midden-Nederland". Maar ook bredere onderwerpen werden belicht, zoals "Cultuur en geestelijke gezondheid" (1957), "De kunstenaar en zijn publiek" (1961), "De Nederlandse cultuur en Europa" (1966).

Hoewel met de Cultuurdagen op aandringen van de Vlamingen gestart was, was er vanaf het begin minder belangstelling uit Vlaanderen dan uit Nederland. Aanvankelijk konden het slechte openbaar vervoer en het moeizame grensverkeer als verklaring daarvoor gegeven worden. In het begin van de jaren 1950 nam de deelname van Vlamingen toe, maar vanaf 1957 werd er weer een afname geconstateerd. Wellicht was de overmacht van de Nederlanders in de organisatie een reden voor de Vlaamse afwezigheid. Sommigen verweten de Vlamingen ook dat ze vooral in eigen land over hun positie discussieerden, maar niet de moeite wilden nemen om over de grens mee te doen aan culturele uitwisseling met Nederlanders. De organisatoren hebben hoe het ook zij nooit een afdoende verklaring voor de geringe Vlaamse belangstelling kunnen vinden.

Hoewel de bezoekersaantallen in de jaren 1960 bleven stijgen en in 1966 hun hoogtepunt bereikten (500 deelnemers), werd geconstateerd dat er weinig 'jong bloed' bij kwam. De organisatoren probeerden daarom aansluiting te zoeken met de jongere

generatie. In 1968 werd het thema “Democratisering van de kunst” besproken, onder andere door ‘revolutionaire’ theatermakers uit Amsterdam. De vaste gasten van de Cultuurdagen waren hier over het algemeen weinig over te spreken. De aansluiting bij de jongere generatie eindigde met een kortsluiting.

Het bleek niet mogelijk de Cultuurdagen een andere vorm te geven zonder het karakter ervan verloren te laten gaan. Daarom werd na de 25ste Cultuurdag in 1971 een punt achter het evenement gezet. De organisatoren gaven de fakkel wel door: de Belgische gemeente Essen organiseerde in de vijf volgende jaren de **Noord-Zuiddagen**, waarna een andere gemeente de organisatie van een dergelijk evenement op zich moest nemen. Daar is nooit meer iets van gekomen.

JAN NAAYKENS* EN IRIS STEEN